

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-2

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Stříbrný prsten s kuželovitým butonem zdobený granulací, 9. století. Mikulčice, 3. kostel, hrob 454 (obr. 12, str. 41).
Cover Photography	The silver ring with conical button decorated with granulation, 9 th century. Mikulčice, 3 rd church, grave no. 454 (fig. 12, pg. no. 41).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

středověkého a novověkého vývoje. Jelikož byly zemní práce omezeny pouze na liniové výkopy, nebylo možné v některých případech přesněji interpretovat a datovat dokumentované situace. I přes tuto skutečnost byl archeologickým výzkumem doložen složitější stavební výzkum, než který byl doposud znám (Plaček 1996, 246–248). Pro přesnější datování jednotlivých stavebních prvků by bylo vhodné provést podrobnější stavebně-historický průzkum, který byl již mimo vlastní rozsah uskutečněného archeologického výzkumu.

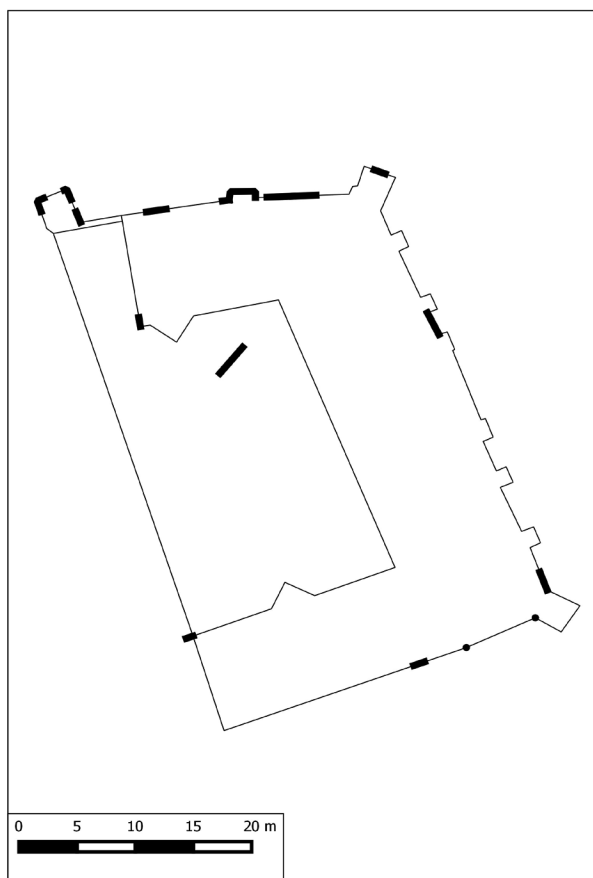
Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Plaček, M. 1996: *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.

Resumé

Morkovice-Slízany (Kat. Morkovice, Bez. Kroměříž), gebauter Teil der Gemeinde, Parz. Nr. 2, 3. Neuzeit, mittelalter. Schloss. Rettungsgrabung.

Obr. 30. Morkovice – „Zámek“. Celkový plán výzkumu.
Abb. 30. Morkovice – „Zámek“. Der Gesamtplan der Forschung.

MUTKOV (OKR. OLMOUC)

„Huzová“. Středověk. Tvrz, ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Vlastivědné muzeum v Olomouci v roce 2016 získalo dvě ostruhy, které dle sdělení nálezce byly nalezeny pomocí detektoru kovů na blíže neupřesněném místě v areálu hrádku Huzová. Drobné středověké opevnění leží nad ohybem říčky Sítky asi 1 km severovýchodně od obce Mutkova. Polohu sídla určují na ZM 1:10 000, mapový list 14-44-15, souřadnice 240 mm od Z s. č. a 26 mm od S s. č. Fortifikace se skládá z předhradí a k němu připojeného lichoběžníkovitého jádra. Dnes jsou v terénu dobře patrné především příkopy, které celý areál oddělují od okolí (např. Kohoutek 1997, 15, obr. 6; Plaček 2001, 263).

Obě nově získané ostruhy jsou vyrobeny ze železa. První z nich má prohnutá ramena ukončená jednoduchým očkem. Na krátkém dolů směřujícím krčku je pomocí osy upevněno šesticípé paprscité kolečko. Celková délka 161 mm, délka krčku ostruhy 35 mm, průměr šesticípého kolečka 42 mm, váha 100 g (obr. 31a). Tento typ ostruhy lze zařadit do průběhu 14. století (např. Koošová 2004, 533–536). Druhý exemplář je výrazně subtilnější než předchozí. Ramena jsou lehce prohnutá a ukončena ploténkou s dvojicí otvorů. Ze spojnice ramen vyrůstá vodorovný prodloužený krček ukončený vidlicí s vsazeným torzálně dochovaným osmicípým paprscitým kolečkem. Celková délka 130 mm, délka krčku 44 mm, průměr kolečka cca 26 mm, váha 47 g (obr. 31b). V obecné rovině můžeme tuto ostruhu datovat do průběhu 15. století (např. Koošová 2004, 536–539).

Na základě dosavadních nálezů byl zdejší hrádek kladen do druhé poloviny 13. století s možným přesahem do následného věku (Kohoutek 1997, 15–16, obr. 7). Popisovaná lokalita je spojována s pány ze Sovince, kteří obývali uvedené sídlo do doby, než si vybudovali blízký hrad Sovinec, což se mělo stát někdy mezi léty 1329–1332 (např. Papajík 2005, 21–23; Papajík 2006, 157–158). Výše popsaná ostruha s prohnutými rameny a šesticípým paprscitým kolečkem (obr. 31a) by snad mohla korespondovat s předpokládanou dobou využívání fortifikace. Za současného stavu bádání není možné jednoznačně interpretovat výskyt druhé ostruhy (obr. 31b). Lze připustit jak výrazně delší dobu užívání celé opevněného areálu, tak sekundární využití této polohy v průběhu 15. století, což se dnes jeví jako pravděpodobnější varianta.

Lukáš Hlubek

Literatura

Kohoutek, J. 1997: Druhá etapa archeologického výzkumu hradebního areálu v Morkovicích. *Časopis Slezského zemského muzea, série B* 46(1), 12–25.

Koóšová, P. 2004: Ku klasifikácii vrcholnostredovekých ostrôh z územia Slovenska (12.–15. storočí). *Archaeologia historica* 29, 523–547.

Papajík, D. 2005: *Páni ze Sovince. Dějiny rodu moravských sudích*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Papajík, D. 2006: Založení hradu Sovince z pohledu historiků. In: J. Unger a kol.: *Nové archeologické výzkumy šlechtických sídel 15. století*. Pravěk, Supplementum 16. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, 157–158.

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Praha: Libri.

Resumé

Mutkov (Bez. Olomouc). Hochmittelalter. Feste. Oberflächensammlung. Einzelfund.

A

B

Obr. 31. Mutkov. Železné ostruhy.

Abb. 31. Mutkov. (Bez. Olomouc). Eisen Sporen.

NAPAJEDLA (OKR. ZLÍN)

„Díly za humny“, parc. č. 7767. Střední doba hradištní. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000, list 25-33-03, v ploše mezi body 434/204-435/206-443/202-441/199-438/201-438/202 mm od Z/J s. č.

V průběhu výzkumu byla objevena část středohradištního sídliště, ležícího v blízkosti (na břehu) dnes již zaniklé lokální vodoteče. Zjištěné archeologické objekty představovaly dvě zahloubené sídlištní jámy (K500, K501). Z funkčního hlediska lze velmi těžce interpretovat tyto rozměrově nevýrazné archeologické objekty. Jistou nápovědu představuje kamenná destrukce pece/otopného zařízení v objektu K500 a nálezy kostěných šidel v objektu K501 (obr. 32). Existence obou objektů pravděpodobně byla současná, čemuž napovídají keramické střepy, pocházející z jedné nádoby, které byly získány z výplní obou objektů. Na základě výše popsaných skutečností a také relativně malé vzdálenosti mezi objekty (cca 0,8 m) je pravděpodobné, že obě jámy byly součástí jedné rozměrnější nadzemní stavby, jejíž křivou konstrukci se nepodařilo v průběhu výzkumu zachytit. Záchranným archeologickým výzkumem se podařilo objevit zcela novou archeologickou lokalitu, která doplňuje stav poznání raně středověkého osídlení jak v samém katastru Napajedel, tak v širším okolí Napajedelské brány.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Napajedla (Bez. Zlín), „Díly za Humny“. Mittelburgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ (K. Ú. OLEŠNÁ NA MORAVĚ, OKR. ŽĎÁR NAD SÁZAVOU)

U fary, parc. č. 2. Středověk, novověk. Rychta, panský dvůr. Záchranný výzkum.

V dubnu roku 2016 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na parcele č. 2 v sousedství stávající fary v souvislosti s výstavbou nového chodníku podél severní strany západní poloviny průtahu silnice I/19 intravilánem obce. Přesná poloha místa je na ZM ČR 1:10 000, list 24-11-22 určena body o souřadnicích 459:116 a 462:116 mm od Z:J s. č.

V terénním zářezu byly zdokumentovány a ověřovány čtyři relikty zdí a jedna sídlištní jáma. Zdi byly vytvořeny z lomových kamenů, ve dvou případech